

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

6. oktober 2011

Forslag om strengere kapitalkrav til og bedre ledelse af banker og investeringsselskaber (CRD IV)¹

KOM(2011)-452 og KOM(2011)-453.

1. Resumé

Kommissionen har den 20. juli 2011 stillet forslag om strengere kapitalkrav til og bedre ledelse af banker og investeringsselskaber (CRD IV). Forslaget er fremsat i form af dels et direktiv og dels en forordning, og har til formål at gøre den finansielle sektor i EU mere modstandsdygtig over for en negativ udvikling i konjunktursituationen bl.a. i lyset af erfaringerne fra den finansielle krise. CRD IV bygger på Basel-komiteéns anbefalinger, Basel III standarderne fra december 2010, og indeholder en lang række elementer i forhold til regulering af kreditinstitutter, herunder definition af og krav til størrelsen og kvaliteten af egenkapital, krav til kapitalbuffer og modpartsrisici, begrænsninger på udlånsgearing samt indførelsen af ny likviditetsregulering. Herudover indeholder forslaget en række elementer, der skal skabe en mere ensartet regulering (en såkaldt "single rule book") på tværs af EU. Endelig indeholder forslaget elementer inden for god selskabsledelse (corporate governance) samt en stramning af kravene til sanktioner mv.

2. Baggrund

Direktiv om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut (2006/48 EF med efterfølgende ændringer) er grundlaget for reguleringen af banker og andre kreditinstitutter (herunder realkreditinstitutter o.l.) i EU. Direktivet fastsætter vilkår for tilladelse til at drive bankvirksomhed, herunder kapitalkrav, solvensregler, risikostyring, tilsyn mv.

Ændringsforslaget om kapitalkrav og ledelse for banker (CRD IV) i form af en forordning og et direktiv har til formål at gøre den finansielle sektor i EU mere modstandsdygtig over for en negativ udvikling i konjunktursituationen bl.a. i lyset af erfaringerne fra den finansielle krise.

¹ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/87/EF om supplerende tilsyn med kreditinstitutter, forsikringsselskaber og investeringsselskaber i et finansielt konglomerat og om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om forsigtighedskrav (kapitalkrav) – CRD IV

CRD IV bygger på Basel-komitéens anbefalinger fra december 2010. Der er dog sket visse tilpasninger af Basels anbefalinger for at gøre det nye regelsæt mere passende til de specifikke europæiske forhold.

Finanskrisen afslørede visse svagheder i mange kreditinstitutternes drift:

- Mange kreditinstitutter havde for lidt kapital, og den kapital, de havde, var af for ringe kvalitet og kunne reelt ikke dække de tab, bankerne stod overfor.
- Flere kreditinstitutter havde ikke tilstrækkelig volumen af likvide aktiver, der kunne bruges i en stresset situation.
- Mange kreditinstitutter var for højt gearet (havde for mange aktiver i forhold til deres egenkapital), da krisen ramte, og en stor del af disse institutters aktiver faldt i værdi.
- Flere kreditinstitutter overtrådte kapitalkravene, uden at de blev mødt med sanktioner.

Forslaget, bestående af et direktivforslag og et forordningsforslag, vil erstatte CRD (direktiv 2006/48/EF om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut) og direktiv 2006/49/EF om kravene til investeringsselskabers og kreditinstitutters kapitalgrundlag.

Retsgrundlaget for direktivforslaget er artikel 53, stk. 1, i Traktat om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Retsgrundlaget for forordningsforslaget er artikel 114, stk. 1, i TEUF.

Forslaget vil medføre en større revision af lov og bekendtgørelser, der er rettet mod kreditinstitutter, fondsmæglerselskaber og investeringsforvaltningsselskaber.

3. Formål og indhold

Initiativet har som overordnet formål at sikre, at kreditinstitutter og investeringsselskaber er finansielt sunde.

De nye regler vil have virkning fra 1. januar 2013 med overgangsordninger over en længere årrække.

Forslaget (såvel direktivet som forordningen) følger den almindelige beslutningsprocedure (hvor der kræves kvalificeret flertal i ECOFIN).

Forordningsdelen af CRD IV indeholder elementer, der er umiddelbart gældende for kreditinstitutter og investeringsselskaber. Ændringer, som har relation til Basel III-standarderne, indgår i forordningsforslaget med undtagelse af bestemmelserne om kapitalbuffere, der er indeholdt i direktivforslaget.

Direktivforslaget indeholder dels nye elementer og dels elementer, der tidligere er set. Af nye elementer i direktivet kan bestemmelserne om

sanktioner, effektiv virksomhedsledelse og bestemmelser, som skal forhindre overdreven afhængighed af eksterne kreditvurderinger nævnes. Af klarhedshensyn sammenskriver direktivforslaget samtidig bestemmelserne om kreditinstitutter og investeringsselskaber. På nuværende tidspunkt er investeringsselskaber med direktiv 2006/49/EF blot "knyttet som bilag" til direktiv 2006/48/EF.

Forslaget indeholder derudover mere end 50 beføjelser til EU-banktilsynsmyndigheden (European Banking Authority - EBA). Det drejer sig om udarbejdelse af udkast til reguleringsmæssige og tekniske standarder. Disse standarder skal godkendes af Kommissionen og er underlagt forskellige former for mulighed for indsigelse fra Rådet og Europa-Parlamentet.

Nedenfor gennemgås de væsentligste elementer i hhv. forordnings- og direktivdelen af CRD IV.

Forordningsforslaget

Kapital

Forordningsforslaget indfører bl.a. krav om mere og bedre kapital, som skal gøre kreditinstitutterne bedre i stand til at absorbere tab uden at blive insolvente. Det højere krav til kvalitet og omfang af egentlig kernekapital er et centralt element af ændringsforslaget som følge af Basel III-standarderne.

Kreditinstitutternes kapitalgrundlag betegnes basiskapitalen (Total Capital), og basiskapitalen består af egentlig kernekapital (Common Equity Tier 1 Capital), hybrid kernekapital (Additional Tier 1 Capital) og supplerende kapital (Tier 2 Capital). Egentlig kernekapital og hybrid kernekapital betegnes samlet som kernekapital (Tier 1 Capital). Se bilag 1 for en oversigt over de forskellige kapitalklasser.

Kapitalkravene opgøres som en procentdel af det enkelte kreditinstituts risikovægtede aktiver, dvs. instituttets samlede aktiver (f.eks. udlån mv.), hvor der tages højde for, at mere risikable aktiver skal udløse større kapitalkrav end mindre risikable aktiver.

Kapitalkravet er inddelt i flere lag, jf. ovenstående, som hver har forskellig evne til at absorbere tab. Der er således et overordnet krav til basiskapitalen (total capital ratio), som fortsat skal være 8 pct. af de risikovægtede aktiver. Derudover er der krav til, hvor stor en andel af kapitalkravet, der skal udgøres af kernekapital (Tier 1 Capital), og endeligt et krav til, hvor stor en andel heraf, der skal udgøres af såkaldt egentlig kernekapital (Common Equity Tier 1). Se bilag 2 for en oversigt over nye kapitalkrav og overgangsperioden herfor.

Egentlig kernekapital er kapital af højeste kvalitet forstået på den måde, at den kan absorbere tab ubetinget og ubegrænset. Ifølge forslaget strammes definitionen af egentlig kernekapital, således at denne fremover hovedsageligt skal udgøres af aktiekapital (dog for f.eks. andelsselskaber og andre kreditinstitutter, der ikke er aktieselskaber, andre former for kapital, der opfylder stort set samme stramme betingelser som aktiekapital)².

Fremover skal den egentlige kernekapital efter en overgangsperiode udgøre mindst 4,5 pct. af de risikovægtede poster. Tidligere skulle denne kapitaltype alene udgøre 2 pct., ligesom den hidtidige definition tillod at tælle kapital med af lavere kvalitet end i den nye definition.

Kravet til den egentlige kernekapital hæves gradvist til mindst 3,5 pct., 4,0 pct. og 4,5 pct. i henholdsvis 2013, 2014 og 2015. Der foreslås, at tilsynsmyndigheder kan beslutte at udrulle kravene hurtigere.

Kernekapitalen, som udover egentlig kernekapital, omfatter andre kapitalformer, der er uden udløbsdato, og som er efterstillet alle bankens kreditorer, skal efter en overgangsperiode fremover udgøre mindst 6 pct. af de risikovægtede aktiver. Kravet i dag er 4 pct., jf. bilag 2.

Forslaget skærper desuden kriterierne for, hvornår hybrid kernekapital og supplerende kapital kan indregnes i basiskapitalen, således at man fremover udelukker kapitalformer, som reelt ikke er i stand til at absorbere tab i tilstrækkelig grad.

Forslaget anerkender ikke hybrid kernekapital, hvor det aftales, at betaling af renter på den hybride kernekapital er obligatorisk, hvis der udbetales dividende på egentlig kernekapital. Ligeledes anerkender forslaget ikke hybrid kernekapital, hvor det aftales, at der ikke må udbetales dividende på den egentlige kernekapital, hvis rentebetalingerne på den hybride kernekapital bortfalder.

Allerede udstedt hybrid kernekapital og supplerende kapital vil typisk ikke leve op til de nye regler. Der er derfor indført en overgangsordning, hvor der sker en gradvis aftrapning af muligheden for at indregne disse resterende udstedelser. De danske statslige kapitalindskud vedtaget med Kreditpakken kan medregnes fuldt ud og frem til udgangen af 2017. For hybrid kernekapital, der hidtil kunne medregnes frem til udgangen af 2040, afkortes udfasningen til udgangen af 2021. Supplerende kapital er ligeledes omfattet af denne overgangsordning.

² Der opstilles krav for, hvornår andre former for egentlig kernekapital end aktiekapital kan medregnes. Fx er det et krav i forbindelse med andre former end aktiekapital, såsom andelskapital og garantkapital, at national lovgivning forbyder nægtelse af tilbagebetaling.

Samtidig præciseres og ensrettes, hvilke fradrag der skal gøres i kapitalen, bl.a. for at forhindre at samme kapital tælles med flere gange, f.eks. i både datter- og moderselskaber. Generelt skal disse fradrag fremover ske i den egentlige kernekapital. Der indføres en overgangsperiode herfor fra 2013 til 2017.

Der foreslås ligeledes mulighed for, at tilsynsmyndighederne kan beslutte at udrulle ændringer i fradrag i kapitalgrundlaget hurtigere end overgangsperioden, der slutter i 2017.

Likviditet

Forslaget indfører som noget nyt fælles krav til institutternes likviditet. Dette har ikke tidligere været reguleret ensartet på tværs af EU-landene.

Der indføres for det første et nyt likviditetskrav (Liquidity Coverage Ratio – LCR), som indebærer, at institutter skal holde en likviditetsbuffer, der er tilstrækkelig til at dække instituttets betalingsbehov over en stresset 30-dages periode (dvs. en 30 dages periode med uro på de finansielle markeder mv.).

Kravet skal gælde fra 2015, men indtil da gælder en observationsperiode, hvor institutterne skal indberette i hvilket omfang, de overholder kravet, bl.a. med henblik på evt. kalibrering af det endelige krav.

Likviditetsbufferen skal bestå af tilstrækkeligt likvide aktiver. De mulige aktiver i likviditetsbufferen deles op i en meget likvid del (minimum 60 pct. af bufferen) og en lidt mindre likvid del (maksimum 40 pct. af bufferen).

Basel-komitéen har foreslået en sondring mellem på den ene side statsobligationer og på den anden side alle andre former for værdipapirer. Statsobligationer anses ifølge Basel-komitéen for at være fuldt likvide og kan derfor medregnes fuldt ud i institutternes likviditetsbuffer, mens fx realkreditobligationer maksimalt må udgøre 40 pct. af instituttets likviditet og ikke til deres fulde værdi.

Modsat Basel-komitéen lægger Kommissionen i forordningen op til, at fastlæggelsen af den præcise sammensætning af likviditetsbufferen skal foretages af Kommissionen via en delegeret retsakt, der skal træde i kraft i 2015. Kommissionen skal i den forbindelse tage hensyn til input fra EBA, som bl.a. skal vurdere, hvordan de enkelte aktiver kan indplaceres som hhv. meget likvide og mindre likvide på baggrund af en række objektive likviditetskriterier frem for baseret på, om udstederen er en stat eller ej, som det er foreslået i Basel III-standarderne.

Der vil, i overensstemmelse med Basel III-standarderne, gælde en undtagelsesbestemmelse for lande, hvor der ikke er tilstrækkeligt med likvide aktiver til at opfylde LCR, f.eks. lande med meget lille udestående stats-

gæld og andre likvide aktiver. Detaljerne fastsættes ligeledes af Kommissionen i en delegeret retsakt under hensyntagen til retningslinjer fra Basel-komitéen.

Det foreslås i forordningen, at egne obligationer ikke kan medregnes blandt likvide aktiver i instituttets likviditet.

For at tage højde for, at der kan være noget af det forventede inflow af likviditet over en kommende periode (på de 30 dage), der ikke modtages (fx pga. konkurser), er det foreslået, at der i forhold til LCR indføres et loft, hvor der maksimalt kan medregnes 75 pct. af det forventede samlede inflow af likviditet i forhold til det forventede samlede outflow af likviditet³. Ved at fastsætte et sådant krav tvinger man kreditinstitutterne til at holde en likviditetsbuffer af en vis størrelse i alle tilfælde, selvom den beregnede likviditetsindstrømning måtte overstige den beregnede likviditetsudstrømning.

I forhold til LCR-likviditetsinflow foreslås det derudover, at forfaldne indbetalinger på udlån til ikke-finansielle kunder reduceres med 50 pct. af deres værdi. Dette sker for at tage højde for, at en del af disse indbetalinger bliver genudlånt, hvorfor betalingerne ikke skal kunne medregnes fuldt ud i likviditetsinfløvet.

Kommissionen foreslår endvidere, at der indføres rapportering på et likviditetskrav om såkaldt stabil finansiering (Net Stable Funding Ratio – NSFR). NSFR kræver, at kreditinstitutters udlån med en løbetid over 1 år skal finansieres med stabil, langsigtet finansiering. Formålet er at forhindre, at udlån med lange løbetider i for høj grad finansieres med gæld med korte løbetider, hvilket kan sætte kreditinstituttet i en klemme, hvis det på grund af markedsuro har vanskeligt ved at få adgang til kortsigtet finansiering (som det var tilfældet ved udbruddet af den finansielle krise).

Frem til 2015 vil kreditinstitutterne skulle indberette og måles på, i hvilket omfang de opfylder dette krav, men kravet vil ikke være bindende. EBA vil i 2016 evaluere NSFR og anbefale til Kommissionen, hvorvidt og i hvilken form NSFR eventuelt skal indføres i EU fra 2018. Dette skal i givet fald ske efter politisk stillingtagen i Rådet og Europa-Parlamentet i 2017.

Endelig vil direktivforslaget medføre, at det primære tilsynsansvar med likviditeten i filialer af kreditinstitutter vil ligge i det hjemland, hvor moderselskabet er placeret. Dette er i modsætning til i dag, hvor likviditets-

³ Pengeinstitutterne udarbejder prognoser for deres likviditetsudvikling. I denne forbindelse laves der prognoser for likviditetsinflow og –outflow, hvormed der menes den løbende ind- og udstrømning af likviditet (fx øges indstrømningen af likvide midler typisk ultimo måneden i forbindelse med lønudbetalinger, mens udstrømningen typisk sker løbende over måneden).

tilsynsansvaret primært var placeret hos de respektive værtslande (dvs. et skift i rollefordelingen mellem hjemlandets og værtslandets tilsyn). Dermed kommer tilsynet med likviditeten i de enkelte institutter til at følge samme arbejdsfordeling som tilsynet med solvensen (kapitalkravene). Ændringen medfører et omfattende samarbejde mellem de respektive tilsyn og informationsudveksling, herunder retten til at gå på likviditetsinspektioner fra lande, der ikke har det primære ansvar for likviditetstilsyn.

Gearingsmål - begrænsninger på institutters udlåns gearing (leverage ratio)

Forslaget indfører en kontrol med, hvor stort instituttets udlån må være i forhold til omfanget af instituttets kapital (også betegnet som instituttets "gearing"). På basis af et såkaldt gearingsmål (som er en simpel opgørelse af instituttets kapital som andel af instituttets samlede udlån, garantier og andre aktiver – uden at vægte disse efter risiko) skal tilsynsmyndigheden fra 2013 i sin årlige evaluering af instituttet vurdere gearingsrisikoen. Derudover skal ledelsen i instituttet løbende sikre, at der er forsvarlige processer mv. i forhold til at vurdere og håndtere gearingsrisici.

Institutterne skal fra 2015 offentliggøre deres gearingsmål.

I 2016 skal Kommissionen på baggrund af input fra EBA vurdere, om der i EU skal indføres et egentligt bindende krav om en maksimal gearing (f.eks. et krav om, at det enkelte instituts kapital ikke må falde under 3 pct. af instituttets uvægtede aktiver). Dette skal i givet fald vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet, og vil i givet fald skulle træde i kraft fra 2018.

Standardmetoden

Kreditinstitutter kan anvende standardmetoden eller interne modeller, når kapitalkravet til kredit- og markedsrisiko skal opgøres. Det er som hovedregel de største danske institutter, der anvender de interne metoder, hvorimod de mindre institutter oftest anvender standardmetoden.

For institutter, der anvender standardmetoden, foreslås det ændret, hvordan man beregner risikovægtene for kreditinstituttets eksponering mod andre institutter.

Efter de nuværende regler kan kreditinstitutter, der benytter standardmetoden, vælge en af to metoder: Vægt baseret på hjemlandets rating i det land, som eksponeringen vedrører, eller vægt baseret på en ekstern kreditvurdering af modpartens langsigtede og usikrede seniorgæld.

I forslaget er muligheden for metoden med landerating fravalgt for de ratede institutter, så indplaceringen på kreditkvalitetstrin fremover kun kan afhænge af kreditvurderingsbureauernes eksterne kreditvurdering af instituttets lange usikrede seniorgæld. Ændringen sker som et led i forsø-

get på at skabe ensartede regler på tværs af EU, samt på baggrund af en vurdering af, at det ikke altid er retvisende at basere vurderingen på hjemlandets rating.

Endvidere introducerer forslaget, at der skal opgøres risikoforskelle (credit quality steps) i forhold til rating af covered bonds, herunder særligt dækkede obligationer/særligt dækkede realkreditobligationer (SDO/SDRO). Dette betyder, at risikoen for disse værdipapirer skal opgøres ud fra værdipapirets rating frem for udstederens rating.

Der foreslås derudover, at tilsynsmyndighederne skal kunne ændre risikovægte og lånegrænser for eksponeringer med pant i fast ejendom. Til brug herfor skal tilsynene modtage indberetning af tabshistorik. EBA inddrages i, hvilke kriterier der skal vurderes ud fra, og EBA skal ultimo 2014 udstede bindende tekniske standarder på området.

Reglerne for godkendelse af eksterne ratings til kapitaldækningsformål for institutter, der anvender standardmetoden, forenkles i forslaget. Samtidig overgår ansvaret for godkendelse af eksterne ratings fuldt ud fra de nationale tilsyn til Det Europæiske Værdipapirtilsyn (ESMA) og Det Europæiske Banktilsyn (EBA). Dette betyder blandt andet, at ratings fra kreditvurderingsbureauer, der er registreret af ESMA, automatisk vil være godkendt til kapitaldækningsformål.

Kreditrisikoreducerende metoder (CRM)

Ved opgørelsen af kreditrisiko kan der tages højde for eventuelle garantier og sikkerheder, som nedsætter kreditrisikoen (såkaldt kreditrisikoreducerende metoder). Reglerne om kreditrisikoreducerende metoder er for størstedelens vedkommende en videreførelse af de eksisterende regler. Derudover foreslås der regler, der medfører, at EBA og ESMA skal udarbejde tekniske standarder på en række områder.

Den interne ratingbaserede metode (IRB-metoden)

Den interne ratingbaserede metode (IRB-metoden) tillader bankerne at finde frem til instituttets kreditrisiko ved hjælp af deres egne modeller (frem for standardmetoden, hvor kreditrisikoen bestemmes via eksterne ratings).

Reglerne om IRB-metoden i CRD IV er for størstedelens vedkommende en videreførelse af de eksisterende regler. Det indføres dog samtidig, at EBA skal udarbejde tekniske standarder på 15 forskellige områder vedrørende IRB. Derudover sker der en generel opstramning af reglerne for IRB-metoden for at gøre modellerne mere retvisende⁴.

⁴ I forhold til IRB-metoden foreslås desuden en ændring i forhold til den tidligere nationale valgmulighed vedrørende løbetid på udlån. Regelændringen vil i praksis medføre kapitallettelse for visse institutter, der yder større udlån med lange løbetider. Under det nuværende danske regelsæt vil løbetiden være de maksimale 5 år for disse eksponeringer.

Af stramninger kan nævnes, at forordningsforslaget forøger kapitalkravet i IRB-metoden for større institutter, samt gør en tidligere tidsbegrænset regel omhandlende detaileksponeringer sikret med pant i fast ejendom permanent. Forordningsforslaget medfører endvidere en mindre stramning i forhold til, hvornår en modpart skal betragtes som værende i misligholdelse.

Forordningsforslaget skærper derudover kravene for medregning af beboelsejendomme i IRB-metoden, ligesom der er mindre skærpelser for medregning af forskellige sikkerhedstyper. Endelig medfører forordningsforslaget skærpede krav til estimerer for sandsynligheden for misligholdelse ved modparter, som er højt gearret eller for modparter, hvis aktiver i overvejende grad er handlede aktiver⁵.

Modpartsrisiko

Finanskrisen tydeliggjorde, at kapitaldækningsreglerne i utilstrækkelig grad regulerede modpartsrisiko forbundet med derivater. Reglerne sikrede ikke en hensigtsmæssig risikostyring og et tilstrækkeligt kapitalkrav til dækning af modpartsrisikoen på disse. Dette var især et problem med hensyn til risikoen for tab som følge af værdireguleringer ved forringelser af modparters kreditværdighed (credit valuation adjustment (CVA) risiko). Endvidere gav reglerne ikke en passende tilskyndelse til at afvikle derivater via centrale modparter, der normalt indebærer fordele med hensyn til risikostyring og en mulig nedbringelse af modpartsrisikoen.

Forordningsforslaget foreslår indført et særskilt kapitalkrav til dækning af CVA-risikoen forbundet med ikke-børsnoterede (Over the Counter - OTC) derivater, der ikke afvikles via en central modpart. Det er en stramning i forhold til de eksisterende regler, hvor der ikke er et kapitalkrav til dækning af CVA-risiko. De nye regler giver dog, under hensyntagen til nogle betingelser, institutterne mulighed for at reducere CVA-kravet via risikoafdækning. Der er imidlertid ikke tale om en lettelse, og de nye regler vil medføre en væsentlig stigning i det samlede kapitalkrav for modpartsrisiko.

For nogle af de derivater, hvor der efter de nye regler skal beregnes et kapitalkrav til CVA-risiko, kan der samtidig være foretaget regnskabsmæssige hensættelser som følge af observerede forringelser i modpartens kreditværdighed (incurred CVA). Forslaget giver her mulighed for at

ger. Regelændringen medfører, at institutterne i stedet kan sætte løbetiden til 2,5 år. På grund af risikovægtformlens udformning betyder dette reelt en kapitallettelse.

⁵ Der er desuden en række mindre ændringer vedrørende kollektive investeringsordninger (f.eks. investeringsforeninger), eksponeringsværdien, herunder eksponeringsværdien i forbindelse med centrale modparter, specialiseret långivning (bortfald af valgmulighed), aktiver uden modparter, sandsynligheden for misligholdelse samt fastsættelse af løbetiden.

kompensere for regnskabsmæssige hensættelser på de omfattede derivater, da beløbet allerede er behandlet som tabt.

CVA-kravet udgør det væsentligste nye element i forslagene vedrørende modpartsrisiko. Forslagets udformning indebærer risiko for procykliske effekter forbundet med CVA-kravet. Det er forventningen, at risikoen for procyklikalitet i CVA-kravet er mest udtalt for institutter, der anvender den avancerede metode for opgørelse af CVA-kravet, idet beregningen bl.a. er baseret på de aktuelle kreditspreads. Forslaget indebærer imidlertid også elementer, der dæmper procyklikaliteten i kapitalkravet til modpartsrisiko for disse institutter. Dette via anvendelse af stressede parametre i beregningen af størrelsen af den potentielle fremtidige eksponering, hvilket kan dæmpe u hensigtsmæssige stigninger i kapitalkravet netop i situationer med ekstraordinær markedsuro. Der er ikke lavet beregninger, der opgør nettoeffekten i forhold til procyklikalitet.

Om end afvikling via centrale modparter normalt indebærer fordele med hensyn til risikostyringen og en mulig nedbringelse af modpartsrisikoen, da er afvikling af OTC-derivater via centrale modparter ikke helt risikofrit. Med henblik på at tilskynde til en forbedret risikostyring er der i forordningsforslaget derfor indført kapitalkrav til dækning af risikoen for eventuelle tab gennem eksponeringer mod centrale modparter. Samlet er det dog Kommissionens vurdering, at forslaget vil give institutterne en større tilskyndelse til at afvikle derivater via centrale modparter.

For institutter, der anvender en intern ratingbaseret model til opgørelse af eksponeringer med modpartsrisiko, supplerer forslaget derudover de gældende regler med forskellige nye krav, herunder med hensyn til institutternes beregning af eksponeringens størrelse, risikostyring og validering af den interne model.

Store engagementer

Der indføres et begreb ved navn "eligible capital", som blandt andet anvendes til at fastlægge, om en eksponering er omfattet af reglerne for store engagementer. I eligible capital må supplerende kapital maksimalt udgøre 25 pct. af basiskapitalen. I dag må supplerende kapital udgøre 50 pct. af basiskapitalen, og der vil således ske en stramning af reglerne om store engagementer. Med forslaget lægges der vægt på at reducere brugen af supplerende kapital med henblik på at fremme anvendelsen af kapital med en højere tabskvalitet.

Basel I-gulvkrav

Da man overgik fra Basel I til Basel II, medførte det i mange tilfælde en reduktion i kreditinstitutternes kapitalkrav. Man vedtog imidlertid, at den fulde besparelse i kapitalkravet ikke kunne anvendes. Dette skete ved hjælp af de såkaldte gulvkrav, hvor der lægges et gulv under, hvor lavt kapitalkravet kunne blive med de nye regler. Ved implementeringen af Basel II-standarden blev de fulde besparelser i kapitalkravet således

ikke tilladt, hvis kravet opgjort efter Basel II udgjorde under 80 pct. af niveauet opgjort efter Basel I-standarderne.

Kommissionen foreslår at videreføre gulvkravene til kapitalgrundlaget indtil udgangen af 2015. Forordningsforslaget indebærer, at institutter, der anvender den interne ratingbaserede metode skal have basiskapital i perioden frem til 31. december 2015, der minimum udgør 6,4 pct. (svarende til 80 pct. af kravet om en basiskapital på mindst 8 pct.) af de risikovægtede aktiver opgjort i overensstemmelse med daværende regler for Basel II, som blev implementeret i 2001.

Review af dækkede obligationer

Der foreslås, at Kommissionen, efter høring af EBA, ultimo 2015 skal rapportere til Rådet og Parlamentet i forhold til, hvorvidt risikovægtene for dækkede obligationerne skal skærpes, for så vidt angår kapitaldækning.

Dette er en konsekvens af de nye regler i forbindelse med anvendelse af landemetoden under standardmetoden (se beskrivelse ovenfor), hvor risikoen skal opgøres ud fra værdipapirets rating frem for udstederens rating.

Maksimum harmonisering

Forordningsforslaget sigter på at virkeliggøre skabelsen af en såkaldt "single rule book". Single rule book vil ensarte reglerne for kreditinstitutter landene imellem og bygger på et princip om såkaldt maksimum eller total harmonisering⁶. Dette indebærer, at der ikke nationalt kan implementeres regler, der adskiller sig fra dem, der findes i forordningen, uanset om disse bestemmelser måtte være strengere.

Medlemslandene kan således ikke umiddelbart implementere strengere regler, end fastsat i forordningen. Hvis det vurderes, at der i en periode er behov for strengere tilsynskrav på EU-plan, foreslås derimod måder til midlertidigt at ændre reguleringen. Dette ved i forordningen at skabe hjemmel til, at Kommissionen kan vedtage delegerede retsakter i en begrænset periode. Disse beføjelser vedrører niveauet for kapitalkravene og eksponeringers risikovægtede størrelser. Det gælder også muligheden for at indføre strengere tilsynskrav.

Udover Kommissionens muligheder for at indføre strengere krav i en periode, da er der to yderligere muligheder for at stramme reglerne indenfor maksimum harmoniserings-regimet:

- Et nationalt tilsyn kan indføre yderligere kapitalkrav til individuelle institutter eller grupper af institutter, begrundet af særlige om-

⁶ Internationalt anvendes begrebet maksimum harmonisering. Total harmonisering kan dog siges at være et mere retvisende begreb, da der i maksimum harmonisering ligger, at der indføres krav, som nationalt ikke kan strammes eller lempes yderligere. Derved bliver resultatet en total harmonisering mellem landene.

stændigheder som led i den hidtidige proces for fastsættelse af individuelle solvenskrav.

- Lande kan fastsætte niveauet for den kontracykliske kapitalbuffer, som afspejler specifikke makroøkonomiske risici i landet, jf. nedenfor.

I en overgangsordning foreslås det at give landene mulighed for at få lov til at gennemføre reglerne hurtigere end det, der er fastsat i forordningen.

Oplysningsforpligtigelser

Forslaget medfører, at kreditinstitutters oplysningspligter reguleres af forordningen. Oplysningerne er for størstedelen en videreførelse af nuværende regler.

Der er, jf. ovenfor, lagt op til, at denne forordning skal være en totalharmonisering af området, og at medlemslandene derfor ikke kan stille strengere krav til, hvad institutterne skal oplyse, end hvad der fremgår af forslaget.

Forslaget indeholder på den baggrund en række oplysningsforpligtelser omkring kreditinstituttets kapitalforhold. I tilknytning hertil er det et krav, at kreditinstituttet skal beskrive sin interne proces for opgørelse af den tilstrækkelige basiskapital. Herudover skal kreditinstituttet oplyse om forskellige risikoområder, herunder modpartsrisici, kreditrisici og operationelle risici.

Modsat de nuværende danske regler er der ikke krav om, at institutterne skal oplyse om deres solvensbehov, og da der er tale om totalharmonisering er der ligeledes ikke umiddelbart mulighed for at lave et sådant krav nationalt.

Kommissionen foreslår i relation til oplysning om aflønning, at institutterne skal offentliggøre antal personer med en samlet årsløn på 1 mio. euro og derover, opdelt i intervaller på 500.000 euro (1-1,5 mio. euro, 1,5-2 mio. euro etc.).

Direktivforslaget

Kapitalbuffer

Forslaget introducerer en kapitalbevaringsbuffer og en kontracyklisk kapitalbuffer i reguleringen. Formålet er, at institutterne tilskyndes til at opbygge ekstra kapital udover minimumskravet og til at opbygge ekstra kapital i opgangstider (hvor risikoopfattelse, tab og hensættelser generelt er lave), som instituttet kan tære på i nedgangstider (hvor risikoopfattelse, tab og hensættelser generelt er høje) for at undgå, at institutterne skal hente kapital på markedet på et vanskeligt tidspunkt.

Bufferne skal opfyldes med egentlig kernekapital, jf. definitionen ovenfor. Bufferne skal efter en indfasningsperiode lægges oven i det grundlæggende krav til egentlig kernekapital på mindst 4,5 pct. af de risikovægtede aktiver.

De to buffere skal formentligt lægges oven i det individuelle solvenskrav fastsat af Finanstilsynet. Alternativt vil bufferne skulle lægges oven i minimumskravet på 8 pct. af de risikovægtede aktiver. Dette er dog ikke endelig fastsat på nuværende tidspunkt.

Det vil være tilladt for institutterne at ligge under det samlede bufferkrav, men i så fald træder en række begrænsninger i kraft. Det drejer sig om adgangen til at udbetale udbytte til instituttets aktionærer, der begrænses efter en voksende skala (afhængigt af, hvor langt instituttet er fra at opfylde bufferen), om adgangen til at betale bonus til ansatte og om forbud mod at betale renter på instituttets hybride kernekapital. Bufferne skal dermed forhindre en yderligere udhuling af kapitalen, så længe instituttet ligger under bufferkravet. Såfremt instituttet kommer under det samlede bufferkrav, skal instituttet desuden udarbejde og indsende en kapitalgenopretningsplan til tilsynsmyndighedens godkendelse.

Kapitalbevaringsbufferen gælder til hver en tid og udgør fast 2,5 pct. af de risikovægtede aktiver. Den kontracykliske kapitalbuffer bygger oven på kapitalbevaringsbufferen og vil variere mellem 0 og 2,5 pct. af de risikovægtede aktiver over tid afhængigt af konjunkturerne. Kreditinstitutterne skal leve op til en modcyklisk kapitalbuffer, der består af et vægtet gennemsnit af de nationalt fastsatte modcykliske buffere i de lande, som det pågældende kreditinstitut har eksponeringer mod.

Det vil være op til den relevante nationale myndighed at fastsætte niveauet af den kontracykliske buffer. Den nationale myndighed kan vælge at sætte den kontracykliske buffer højere end 2,5 pct. I dette tilfælde vil niveauet over 2,5 pct. dog kun være gældende for kreditinstitutter, der er hjemmørende i det pågældende land (og ikke for kreditinstitutter, der har eksponeringer i det pågældende land). Den nationale tilsynsmyndighed kan eksempelvis vurdere den samlede långivning til den private sektor i forhold til væksten i BNP som et referencepunkt i forhold til bufferbeslutninger (ud fra at dette erfaringsmæssigt er en god indikator for konjunkturerne i kreditformidlingen), men kan også inddrage andre relevante faktorer i beslutningen.

EBA skal udarbejde tekniske standarder for beregningen af relevante økonomiske nøgletal, som skal indgå i beslutningsgrundlaget for bufferbeslutningerne. Indførelsen af den kontracykliske buffer er i sidste ende en national beslutning. De nationale myndigheder skal dog koordinere indførelsen af bufferen med de øvrige EU-lande gennem ESRB (Det Europæiske Risikoråd i regi af ECB), der kan facilitere drøftelser imellem landene om koordinering af bufferbeslutninger. ESRB kan endvidere give vejled-

ning og konkrete anbefalinger i forhold til bufferbeslutningerne, således at det sikres, at de nationale myndigheder anvender en fornuftig og konsistent tilgang i forhold til beslutninger af relevans for den økonomiske situation.

Sanktioner

Kommissionen foreslår i direktivforslaget en række elementer i forhold til styrkelse og en indbyrdes tilnærmelse af rammerne for sanktioner over for institutter omfattet af kapitalkravsdirektivet. Dette indebærer blandt andet, at de nationale tilsynsmyndigheder skal råde over et minimum af administrative sanktionsmuligheder. Desuden indføres et maksimum for administrative bøder samt præcisering af kriterier, der skal lægges vægt på, ved udmåling af administrative bøder for manglende overholdelse af kapitalkravsdirektivets bestemmelser.

Bødemaksimum fastsættes til 10 pct. af kreditinstituttets omsætning og for fysiske personer til 5 mio. EUR. Hertil kommer, at evt. sanktioner over for kreditinstitutter som udgangspunkt vil skulle offentliggøres.

Endvidere skal der indføres procedurer for indberetning af overtrædelser af lovgivningen. Kreditinstitutter skal ligeledes indføre whistle-blowing-ordninger. Med whistle-blowing forstås en ordning, hvor ansatte i institutterne får adgang til og tilskyndes til at afsløre og indberette eventuelle overtrædelser af reguleringen.

Selskabsledelse

Direktivforslaget indeholder bestemmelser til styrkelse af institutternes selskabsledelse.

Der foreslås etablering af såkaldte nomineringsudvalg i bestyrelsen, der blandt andet skal vurdere bestyrelsens sammensætning og kompetence, når der skal nomineres nye medlemmer. Dog vil kravet være afhængigt af instituttets størrelse og kompleksitet.

Der foreslås derudover en begrænsning af antallet af bestyrelsesposter, som en person kan have samtidigt i forskellige virksomheder. Således må en person maksimalt påtage sig enten en direktionspost og to bestyrelsesposter eller fire bestyrelsesposter. Tilsynsmyndigheden kan dog foretage en individuel vurdering, så det er muligt at overskride dette loft.

Der foreslås mangfoldighed ved sammensætning af bestyrelsen ved at tage hensyn til diversitet i bestyrelsessætningen på baggrund af køn, alder, geografi, uddannelse og kompetence. Kravet er ikke konkret operationaliseret i form af kvoter el. lign.

Der foreslås ligeledes etablering af risikoudvalg i bestyrelsen. Krav vil dog afhænge af instituttets størrelse og kompleksitet. Der stilles krav til

kommunikation vedrørende risici til risikoudvalget eller ledelsen, såfremt et risikoudvalg ikke er etableret

Der stilles endvidere krav til den organisatoriske indretning af risikostyringen, herunder at ledelsen skal forholde sig til strategier og politikker for risikoeksponering, at der etableres en uafhængig risikostyringsfunktion, og at bestyrelsen godkender afskedigelsen af en person, der bestrider risikostyringsfunktionen.

Brug af ratings fra eksterne kreditvurderinger

Kommissionen ønsker at reducere afhængigheden af ratings fra eksterne kreditvurderingsbureauer. Formålet er at mindske institutternes brug af disse ratings med mulige uensigtsmæssige markedseffekter frem for selv at lave en grundig kreditvurdering.

Kommissionen foreslår, at der indføres et krav om, at tilsynsmyndighederne skal sikre, at institutterne udvikler interne rating metoder til brug for beregning af kapitalkrav til kreditrisiko, hvis institutternes eksponeringer har en væsentlig størrelse, og antallet af modparter er væsentligt. EBA skal i den forbindelse udvikle tekniske standarder for, hvornår et instituts eksponeringer har en væsentlig størrelse, og at antallet af modparter er væsentligt.

Samtidig foreslår Kommissionen, at der indføres mere generelle krav, om at institutter skal have interne metoder, der gør dem i stand til at vurdere kreditrisikoen, og at disse metoder ikke udelukkende må afhænge af eksterne ratings. Hvis institutternes kapitalkrav fastlægges på basis af eksterne kreditvurderinger, skal de også vurdere, om ratingen er retvisende eller om anvendelsen af eksterne ratings kan give anledning til et misvisende kapitalkrav. Dette skal anspore institutterne til at anvende interne kreditvurderinger snarere end eksterne kreditvurderinger også til at beregne reguleringsmæssige kapitalkrav.

Delt tilsynskompetence

I direktivet foreslås indført en særlig tilsynsordning for væsentlige filialer, som er filialer, der har en markedsandel i form af indskud på over 2 pct. i det pågældende land, betydelig deltagelse i infrastruktur og marked for likviditet, eller hvis filialen har betydning for det finansielle system (finansiell stabilitet) i det pågældende land. Hvis en filial bliver erklæret for væsentlig på baggrund af disse kriterier, da giver det mulighed for, at værtslandets tilsynsmyndigheder kan føre tilsyn med den pågældende filial i form af tilsynsbesøg mv.

Ikrafttræden

Reglerne skal generelt skal have virkning fra 1. januar 2013 med en indfasning i en overgangsperiode (se bilag 2 for kapitalkravene).

Med hensyn til LCR skal kravet gælde i 2015, hvor der forinden gælder en observationsperiode, der kan resultere i ændringer i likviditetsmålet. I

forhold til NSFR vil institutterne frem til 2015 skulle indberette og måles på, i hvilket omfang de opfylder dette krav. Derefter skal det besluttes, om kravet skal indføres fra 2018.

Offentliggørelse af gearingsmålet skal først ske fra 1. januar 2015, og i 2016 skal Kommissionen vurdere, om der skal indføres et egentligt bindende krav om en maksimal gearing

Kapitalbuffere skal have virkning fra 1. januar 2016, jf. bilag 2. Kapitalbuffere indføres gradvist i en overgangsperiode fra 2016 til 2019. Det foreslås, at landene kan vælge at indføre en kortere overgangsperiode for den kontracykliske kapitalbuffer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke afgivet en formel udtalelse om forslaget.

Fra parlamentets udtalelser kan det dog udledes, at Europa-Parlamentet stiller sig generelt positivt i relation til CRD IV-forslaget (jf. blandt andet ”Karas-rapporten” fra den 21. september 2010⁷).

Europa-Parlamentet har fokus på at sikre små og mellemstore virksomheders adgang til kapital, samt at banksektoren kan modstå stressede situationer, både i relation til kapital- og likviditetsstyring.

På likviditetsområdet lægger Europa-Parlamentet vægt på at ”the liquidity coverage ratio” skal tage højde for den koncentrationsrisiko, der kan opstå, hvis de aktiver, der kan anerkendes som likvide er for ensartede. Europa-Parlamentet ønsker, at definitionen af likvide aktiver skal flugte med den europæiske centralbanks definition af belånbare aktiver.

På kapitalområdet ønsker Europa-Parlamentet yderligere undersøgelser af leverage ratio. Europa-Parlamentet støtter øgede krav til omfang og kvalitet af kapital og stramme krav til tier 1 kapital.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen fremfører, at målene med forslagene ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og derfor bedre kan gennemføres på EU-plan.

Kommissionen finder, at dets bestemmelser ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at nå de fastsatte mål. Kommissionen fremfører hertil, at kun EU-lovgivning kan sikre, at kreditinstitutter og investeringsselskaber, der opererer i mere end én medlemsstat, er underlagt de samme krav, og

⁷ Othmar Karas er Europa Parlamentets rapporteur på CRD IV. ”Karas-rapporten” er rapporten vedr. CRD IV som vedtaget af EP’s Committee on Economic and Monetary Affairs (ECON) den 21. september 2010.

dermed sikre ens vilkår, mindske reglernes kompleksitet, undgå unødvendige overholdelsesomkostninger i forbindelse med aktiviteter på tværs af grænser og fremme yderligere integration på EU-markedet og bidrage til at afskaffe regelarbitrage.

Det er den danske regerings foreløbige vurdering, at forslaget generelt er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da ensartede konkurrencevilkår i EU samt øget grænseoverskridende konkurrence fordrer fælles regler. I forhold til direktivets bestemmelser om sanktioner vurderes der imidlertid at være behov for nærmere undersøgelse af, hvorvidt nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret⁸

Indholdet i CRD IV er generelt reguleret i lov om finansiel virksomhed med tilhørende bekendtgørelser og vejledninger.

Størstedelen af forordningens indhold er i dag reguleret via kravene til kapitaldækning i bekendtgørelse om kapitaldækning. Det gælder bl.a. for beregning af kreditrisiko samt markedsrisiko for henholdsvis standardmetoden og den interne ratingbaserede metode.

Kapital

Kapitalkravene er reguleret i lov om finansiel virksomhed. Kravene til opgørelse af basiskapitalen er reguleret i bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital.

Likviditet

Kravene til instituttets likviditet er reguleret i lov om finansiel virksomhed. Herudover reguleres institutternes operationelle likviditetsstyring og kontroller i bekendtgørelse om ledelse og styring.

Gearing

Gearingsmålet er nyt og er således ikke reguleret i danske ret

Standardmetode, kreditreducerende metoder samt IRB-metoden

De fire områder er reguleret i kapitaldækningsbekendtgørelsen. Denne skal således tilpasses de nye regler.

Store engagementer

Regler om store engagementer er reguleret i lov om finansiel virksomhed og bekendtgørelse om store engagementer. Disse bestemmelser vil med forslaget blive ophævet og erstattet af forordningen.

⁸ Review af dækkede obligationer påhviler Kommissionen, hvorfor det ikke medtages under gældende dansk ret.

Basel I gulvkrav

Gulvkravet er reguleret i lov om finansiel virksomhed.

Dækkede obligationer

Reglerne for hvilke aktiver, der kan ligge til sikkerhed for særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer, herunder krav til garantistiller, er reguleret i lov om finansiel virksomhed.

Oplysningsforpligtigelser

Institutternes oplysningsforpligtigelser er reguleret i lov om finansiel virksomhed, bekendtgørelse om kapitaldækning og bekendtgørelse om lønpolitik samt oplysningsforpligtigelser om aflønning i finansielle virksomheder og finansielle holdingvirksomheder.

Kapitalbuffere

Forslaget om kapitalbuffere er nyt og er således ikke reguleret i dansk ret.

Sanktioner

Finanstilsynet kan udstede administrative bøder for overtrædelse af specifikt nævnte bestemmelser i lov om finansiel virksomhed. Der er hjemmel til, at listen kan udvides med nye bestemmelser på baggrund af bl.a. EU-retten.

Sanktioner på det finansielle område bliver offentliggjort på Finanstilsynets hjemmeside. Der er endnu ikke indført whistle-blowing-regler i Danmark.

Det undersøges, om initiativet om at tilnærme og styrke sanktionsordninger falder under forbeholdet om retlige og indre forhold.

Selskabsledelse

Der findes ingen dansk lovregulering, der indeholder begrænsninger af antallet af ledelsesposter eller tager højde for diversitet på baggrund af køn, alder, geografi mv.

Den danske komite for god selskabsledelse behandler emnerne i deres anbefalinger for god selskabsledelse. Anbefalingerne er alene gældende for børsnoterede selskaber og anvendes efter en følg-eller-forklar (comply-or-explain) princip. Selskaberne skal i deres årsrapport oplyse, om de følger anbefalingerne og i benægtende fald angive årsagen hertil.

Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter mv. indeholder en række krav til ledelsen af pengeinstitutter m.fl., herunder til indretning af risikostyringen i institutter. Bekendtgørelsen fastslår, at et instituts direktion skal udpege en risikoansvarlig, der er ansvarlig for, at risikostyring i virksomheden sker på betryggende vis. Såfremt direktionen vælger at fyre den risikoansvarlige, skal bestyrelsen efterfølgende orienteres.

Der er ingen danske regler om risikoudvalg i finansielle virksomheders bestyrelser.

Efter de gældende regler skal den risikoansvarlige referere direkte til direktionen. Det er dog muligt for instituttet at lade den risikoansvarlige udføre andre opgaver ved siden af opgaven som risikoansvarlig, hvis ledelsen vurderer, at instituttets størrelse, organisation eller karakteren af instituttets aktiviteter gør kravet om, at have en medarbejder, der alene har til opgave at være risikoansvarlig unødvendig eller urimelig.

Der findes ingen danske regler om nomineringsudvalg i bestyrelser. Udpengning af bestyrelsesmedlemmer og vurdering af deres kompetencer er som udgangspunkt en opgave for selskabets ejere og en rettighed, der udøves på selskabets generalforsamling.

Brug af ratings fra eksterne kreditvurderinger
Området er ikke reguleret i dansk ret.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser⁹

Kapital

Forslagspakken vil medføre ophævelse af en række bestemmelser i lov om finansiell virksomhed og bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital.

Likviditet

De gældende danske likviditetsregler i lov om finansiell virksomhed vil skulle ophæves. Forordningsforslagets likviditetskrav (Liquidity Coverage Ratio – LCR) kræver ikke lovændring, da reglerne gennemføres af forordningen.

Gearing

Forslaget vedrørende gearingsmål (leverage ratio) kræver ikke lovændring, da der er tale om en ny regel og gennemførelse af reglerne sker via forordningen.

Kreditrisiko efter standardmetoden

Bestemmelserne om beregning af kreditrisiko under standardmetoden er gennemført i bekendtgørelsen om kapitaldækning. Disse bestemmelser vil blive ophævet og erstattet af forordningen.

Ved den danske implementering af det nuværende direktiv blev det valgt, at institutters opgørelse af risikovægte af eksponeringer mod andre institutter efter standardmetoden følger hjemlandets eksterne kreditvurdering. Metoden indebærer bl.a., at danske institutter qua den danske stats rating på AAA ligger på kreditkvalitetstrin 1, og dermed har alle danske institut-

⁹ Review af dækkede obligationer påhviler Kommissionen, hvorfor det ikke medtages under lovgivningsmæssige konsekvenser..

ters seniorgæld en risikovægt på 20 pct. i beregningen af et kreditinstituts risikovægtede aktiver, mens udstedelser af covered bonds (fx særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer; SDO/SDRO) fra danske institutter i dag har en risikovægt på 10 pct.

I forslaget er landemetoden ikke længere en mulighed for ratede institutter. Derimod skal der opgøres risikoforskelle (credit quality steps) i forhold til rating af covered bonds, herunder særligt dækkede obligationer/særligt dækkede realkreditobligationer (SDO/SDRO), hvilket betyder, at risikoen skal opgøres ud fra værdipapirets rating frem for udstederens rating.

Landemetoden med en vægt på 20 pct. for Danmarks vedkommende kan fortsat finde sted for ikke-ratede institutter.

Kreditrisikoreducerende metoder (CRM)

Forordningsforslaget indfører nye regler i dansk ret. Der er tale om to muligheder for at afvige fra hovedreglerne vedrørende medregning af pant i fast ejendom, som ikke har været implementeret i Danmark.

Den ene giver mulighed for at afvige fra hovedreglen om, at risikoen på låntager ikke må afhænge væsentligt af den ejendom, der stilles til sikkerhed (fsva. erhvervsjendomme). Den anden giver mulighed for, at institutter, der anvender interne metoder (IRB-metoden), kan anvende en risikovægt på 50 pct. for eksponeringer sikret med pant i fast ejendom frem for at anvende de Loss-Given-Default (LGD) værdier, der fremgår af forordningen. Da forordningen finder direkte anvendelse, bliver disse muligheder nu indført i dansk ret.

Tilsvarende indebærer forordningsforslaget, at visse tilsynsbelagte virksomheder – udover kreditinstitutter, investeringsselskaber og administrationselskaber – kan anvendes som garanti-stillere. Denne mulighed har hidtil ikke været implementeret i Danmark.

Interne ratingbaserede metode (IRB-metode)

Forslaget om, at institutterne skal udvikle interne rating metoder, kan medføre en stigning i Finanstilsynets ressourceforbrug til at føre tilsyn med og håndhæve disse metoder. Finanstilsynets udgifter dækkes imidlertid af den finansielle sektor, hvorfor det ikke forventes at indebære statsfinansielle konsekvenser.

Store engagementer

Regler om store engagementer er reguleret i lov om finansiel virksomhed og bekendtgørelse om store engagementer. Disse bestemmelser vil med forslaget blive ophævet og erstattet af forordningen.

Basel I gulvkrav

Lov om finansiel virksomhed regulerer gulvkravet. De relevante bestemmelser vil med forslaget blive ophævet og erstattet af forordningen.

Maksimum harmonisering

Forslagspakken vil medføre en større revision af love og bekendtgørelser, der er rettet mod kreditinstitutter m.fl.

Forordningen er almenyldig, og den er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat. Forordningen vil føre til ophævelse og tilpasning af en række bestemmelser særligt i lov om finansiel virksomhed, bekendtgørelse om kapitaldækning, bekendtgørelsen om store engagementer, bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital og bekendtgørelse om lønpolitik samt oplysningsforpligtigelser om aflønning i finansielle virksomheder og finansielle holdingvirksomheder.

Oplysningsforpligtigelser

Institutternes oplysningsforpligtigelser er for størstedelens vedkommende reguleret i bekendtgørelse om kapitaldækning. Disse bestemmelser skal ophæves. Oplysningspligter om aflønning er reguleret i bekendtgørelse om lønpolitik samt oplysningsforpligtigelse om aflønning i finansielle virksomheder og finansielle holdingvirksomheder skal tilpasses.

Særligt reglerne omkring oplysninger om bankens kapitalgrundlag og risikostyring er centrale for en vurdering af bankens risikoprofil. Disse regler er videreført i forslaget til forordning og bliver dermed umiddelbart gældende.

De gældende europæiske regler stiller dog ikke krav om offentliggørelse af solvensbehovet. Danske kreditinstitutter har siden udgangen af 2009 skulle offentliggøre instituttets solvensbehov mindst én gang årligt. Danmark er det eneste land i EU, som kræver dette. Da området totalharmoseres vil Danmark ikke længere kunne stille krav om offentliggørelse af bankernes solvensbehov.

Kapitalbuffer

Bestemmelser om kapitalbuffer er nye og skal implementeres i lov om finansiel virksomhed.

Sanktioner

CRD IV indebærer en stramning af reglerne for sanktioner. Bestemmelserne om straf skal på denne baggrund ændres i lov om finansiel virksomhed og bekendtgørelsen om udstedelse af administrative bødeforelæg på det finansielle område. Det fremgår af lovbemærkningerne, at bødestørrelserne er på 5.000-30.000 kr. Ved udmålingen af straffe på baggrund af overtrædelser af bestemmelser i lov om finansiel virksomhed skal der lægges vægt på grovheden af overtrædelserne, samt hvor længe overtrædelserne har fundet sted.

Det undersøges om initiativet om at tilnærme og styrke sanktionsordninger falder under forbeholdet om retlige og indre forhold.

Selskabsledelse

Kravene til ledelse vil skulle implementeres i lov om finansiel virksomhed og bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. Kravene udvider de krav, som selskaberne allerede efterlever og som undersøges i forbindelse med tilsynsvirksomheden.

Brug af ratings fra eksterne kreditvurderinger

Kravene kan medføre tilpasninger i bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter, der udmønter effektive former for virksomhedsstyring i medfør af lov om finansiel virksomhed.

Udarbejdelse af tekniske standarder

CRD IV indeholder et forslag om, at EBA skal udarbejde udkast til mere end 50 tekniske standarder, som Kommissionen skal vedtage. Dette medfører behov for øgede ressourcer. Kommissionen skønner, at omkostningerne for EBA vokser med knap 5 mio. euro samlet i årene 2013-15. Landene bidrager med knap 3 mio. euro, hvoraf Finanstilsynets bidrag til EBA vil vokse forholdsmeæssigt. Udgifterne til Finanstilsynet dækkes dog gennem bidrag fra institutterne i den finansielle sektor, hvorfor der ikke umiddelbart er statsfinansielle konsekvenser forbundet med ændringen.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionen har fremlagt en konsekvensanalyse af forslagene, hvor der er taget udgangspunkt i Basel-standarderne og ikke regnet på Kommissionens forslag, herunder de steder, hvor der forekommer afvigelser fra Basel-standard (herunder bl.a. single rule book).

Forslagene vil øge den finansielle stabilitet til gavn for en bred række interessenter, herunder privatpersoner, små og mellemstore virksomheder, store virksomheder, kreditorer, regeringer og økonomierne i EU som helhed.

Kommissionen vurderer, at de netto-økonomiske fordele af Basel III-forslaget svarer til mellem 0,3 pct. og 2 pct. af BNP i EU-området på lang sigt. Hertil kommer, at forslaget reducerer sandsynligheden for systemiske kriser på lang sigt med 29-89 pct., hvis kreditinstitutters basiskapital rekapitaliseres på et niveau svarende til mindst 10,5 pct. af de risikovægtede aktiver.

For så vidt angår indførelsen af en kortsigtet likviditetsstandard (LCR) vurderer Kommissionen, at BNP fordelene på lang sigt vil ligge i intervallet 0,1 pct. til 0,5 pct., hvis frekvensen for fremtidige systemiske kriser kan reduceres.

For så vidt angår stramning af kravene til kapitalen, vurderer Kommissionen, at kernekapitalen i kreditinstitutterne falder med 33-42 pct. med de nye definitioner. Dette skyldes, at der vil være kapitaltyper, der ikke vil leve op til de strengere krav til hhv. CET1, Tier 1- og Tier 2-kapital.

Kommissionen vurderer, at underskuddet i basiskapitalen hos institutterne i EU-området i forhold til opfyldelse af minimumskrav og buffere vil være beskeden i 2013, ca. 630 mia. kr. i 2015 og ca. 3.450 mia. kr. i 2019. Underskuddet i 2019 svarer til 2,9 pct. af kreditinstitutternes risikovægtede aktiver.

Det kunne umiddelbart tænkes, at det ville have en negativ virkning på EU-områdets vækst, når kreditinstitutterne skal ligge inde med mere kapital, da dette blandt andet kan ske ved at mindske udbyttebetalingerne mv. Kommissionen vurderer dog, at med overgangsordningen på mere end 8 år vil implementeringen have en begrænset negativ virkning på EU-områdets samlede vækst. Basel-komiteén vurderer samtidig, at forslagene om højere kapital, herunder buffere, og likviditet kan lægge en dæmper på økonomiernes normale udsving under konjunkturerne. Dette forhold kan være særligt vigtigt for små og mellemstore virksomheder, da disse kan siges at være mere sårbare over for ændringer i kreditpolitikken hos kreditinstitutterne. Dette da de ikke på samme måde som de større virksomheder har direkte adgang til kapitalmarkederne, men derimod i højere grad skaffer finansiering gennem låntagning hos kreditinstitutterne.

Kommissionen vurderer, at forslagene til ledelse ikke vil have en væsentlig indvirkning på långivningen.

Kommissionens konsekvensanalyse af initiativer inden for overdreven afhængighed af eksterne kreditvurderinger er udestående.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Kommissionen har fremlagt en konsekvensanalyse af forslagene

For så vidt angår stramninger af risikovægte for modpartskreditrisici, forventes disse primært at få betydning for større kreditinstitutter.

Kommissionen vurderer, at institutter med grænseoverskridende aktiviteter vil nyde størst fordel i administrative lettelser med hensyn en etablering af single rule book.

Kommissionen vurderer desuden, at forslaget til sanktioner ikke vil føre til administrative byrder for kreditinstitutter, andre finansielle virksomheder eller ikke-finansielle virksomheder, på nær en forpligtigelse for kreditinstitutterne til at indføre en intern whistle-blower ordning.

Endelig vurderer Kommissionen, at forslagene til ledelse ikke vil medføre væsentlige omkostninger for kreditinstitutterne, samt at forslaget kan føre til begrænsede administrative byrder for kreditinstitutter, dog proportionale med målsætningen.

10. Høring

Elementerne i forslaget har været fremlagt i høring i EU-Specialudvalget for den finansielle sektor.

Finansrådet (FR) finder, at nærhedsprincippet ikke kan anses for opfyldt, for så vidt angår direktivforslagets regler om administrative bøder. Her refererer FR specifikt til bødeniveauet, og den foreslåede bemyndigelse til at udstede retningslinjer til de nationale myndigheder omkring arten og navnlig størrelsen af de administrative bøder. Det er FR's opfattelse, at udmålingen af størrelsen af bøder i de konkrete sager bør finde sted på nationalt niveau, i sidste instans af de nationale domstole, hvortil de administrative bøder kan påklages.

FR anfører, at sanktionsregimet i direktivforslaget synes stærkt inspireret af det tilsvarende regime inden for EU-konkurrenceretten. FR bemærker, at inden for dette retsområde gælder det, at de grundlæggende regler og EU-Kommissionens beføjelser er direkte hjemlet i TEUF (Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde), hvilket ikke er tilfældet for CRD IV-reglerne i direktivet.

FR finder ligeledes, at der kan rejses tvivl om opfyldelsen af proportionalitetsprincippet, for så vidt angår de foreslåede grænser for bødernes størrelser i forhold til de lovovertrædelser, der er opregnet i direktivudkastet. FR anfører, at det foreslåede bødeomfang ligger langt fra eksisterende dansk praksis.

FR finder det derimod positivt, at forslaget åbner for muligheden for, at SDO'er, SDRO'er og realkreditobligationer, herunder realkreditobligationer udstedt efter 31. december 2007, kan indgå i den bedste kategori af likvide aktiver.

FR finder, at det bør være tilladt at medregne egne obligationer udstedt af et realkreditinstitut, der er koncernforbundet med banken, i opgørelsen af likvide aktiver.

FR finder det problematisk, at der foreslås indført et loft, således at likviditetsindbetalingerne rent beregningsteknisk aldrig må udgøre mere end 75 pct. af likviditetsudbetalingerne. FR anfører, at begrænsningen særlig er problematisk, hvor der foreligger en tæt sammenhæng mellem indbetalinger og udbetalinger.

FR finder det i øvrigt uhensigtsmæssigt, at forslaget indeholder en bestemmelse om, at valutasammensætningen af likviditetsbufferen skal matche de forventede udbetalinger i hver enkelt valuta. FR anfører, at bestemmelsen er særlig uhensigtsmæssig for en mindre åben økonomi med selvstændig valuta.

FR støtter, at den endelige definition af likvide aktiver i LCR likviditetsstandarden besluttet efter den almindelige beslutningsprocedure, og ikke, som foreslået i forslaget, af EU-Kommissionen som delegeret retsakt.

FR finder det endvidere fordelagtigt, at det langsigtede likviditetsmål, Net Stable Funding Ratio, ikke introduceres som et bindende krav i CRD IV-forslaget, men at der i stedet skal tages stilling til, om det skal introduceres som et bindende krav efter en observationsperiode. FR mener, at en beslutning herom i givet fald baseres på en politisk beslutning i Rådet og Europa-Parlamentet.

FR støtter fuld harmonisering af kapitalkravene og fælles europæiske regler for kreditinstitutter. FR ønsker således ikke nye nationale valgmuligheder på forskellige områder, herunder mulighed for at fastsætte en modcyklisk buffer over 2,5 pct. og mulighed for at implementere reglerne i overgangsperioden i forskellige tempi. Dette gælder både for implementeringen af den modcykliske buffer, og for implementeringen af de nye krav til kapitalelementerne.

FR støtter ikke forslaget om at give EU-Kommissionen delegerede beføjelser, der gør det muligt midlertidigt at indføre strengere krav til blandt andet kapitalkrav og fradrag.

FR ønsker, at landemetoden under standardmetoden for kreditrisiko bør bibeholdes for samtlige institutter.

FR er uforstående over for forslaget vedrørende overdreven tiltro til eksterne kreditvurderinger, hvorefter tilsynsmyndigheder kan presse institutter til at anvende interne modeller til kapitaldækningsformål. Dette sker ifølge FR på trods af, at visse af disse institutter ikke selv vurderer, at de har de nødvendige ressourcer og ekspertise til at anvende interne modeller.

FR er enig i, at det er afgørende at sikre, at de generelle krav til egentlig kernekapital er så fleksible, at garant- og andelskapital med visse justeringer fortsat vil kunne medregnes som egentlig kernekapital. I denne forbindelse henviser FR til kravet om, at der for egentlig kernekapital ikke må henvises til, bortset fra ved likvidation, at den indskudte kapital tilbagebetales. Det fremgår af forordningen, at blandt andet sparekasser og andelskasser, hvis kapitalgrundlag ikke består af almindelige omsættelige kapitalandele, kan undtages fra denne bestemmelse om tilbagebetaling, men kun under den forudsætning, at national lovgivning forbyder nægtelse af tilbagebetaling. FR finder, at denne sidstnævnte betingelse

bør slettes, da betingelsen vurderes meget restriktiv og ikke giver mening ud fra en risikobetragtning.

FR ønsker, at tab og gevinster i passiver, der opgøres til dagsværdi, som følge af ændringer i egen kreditrisiko, kan fratrækkes de tilsvarende værdireguleringer af instituttets aktiver, som følge af samme ændringer i egen kreditrisiko.

FR finder det vigtigt at bibeholde muligheden for at benytte de særlige fradragsmuligheder for aktier i forsikringsdatterselskaber, som konglomeratdirektivet giver mulighed for.

FR finder det vigtigt, at reglerne ikke udelukker muligheden for efterfølgende opskrivning af nedskrevet hybrid kernekapital.

Forslaget anerkender ikke hybrid kernekapital, hvor det aftales, at betaling af renter på den hybride kernekapital er obligatorisk, hvis der udbetales dividende på egentlig kernekapital. Ligeledes anerkender forslaget ikke hybrid kernekapital, hvor det aftales, at der ikke må udbetales dividende på den egentlige kernekapital, hvis rentebetalingerne på den hybride kernekapital bortfalder. FR mener, at muligheden for at inkludere disse redskaber, bør foreligge ved tegning af hybrid kernekapital.

FR savner begrundelse for overgangsbestemmelser for hybrid kernekapital og supplerende kapital med incitament for førtidsindfrielse, der betyder, at disse instrumenter ikke kan medregnes efter første call dato for indfrielse. FR finder, at disse bør medregnes efter de sædvanlige overgangsbestemmelser for kapitalinstrumenter.

FR opfordrer til, at der arbejdes for at ændre forslaget, således at minoritetsinteresser m.m., der dækker søjle 2-kapitalkrav, kan medregnes i kapitalgrundlaget på konsolideret niveau. Hertil kommer, at FR finder, at det relevante krav ved beregningen af den andel af minoritetsinteressen eller tredjeparts hybrid og supplerende kapital, der kan medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlaget på konsolideret koncernniveau, er den del af det konsoliderede kapitalkrav, der kan henføres til datterselskabet.

FR opfordrer til, at der arbejdes for at ændre definitionen af justeret basiskapital, således at supplerende kapital kan udgøre op til 50 pct. af justeret basiskapital i relation til grænserne for store engagementer.

FR finder, at EBA's mandat for evaluering af kravene til covered bonds skal formuleres mere neutralt.

FR støtter ikke en videreførelse frem til udgangen af 2015 af Basel I-gulvet for institutter, der anvender interne metoder til opgørelse af kreditrisiko og operationel risiko til kapitaldækningsformål.

FR støtter ikke et forslag om indførelse af en eventuel national valgmulighed om offentliggørelse af solvensbehovet eller en bestemmelse, der giver tilsynsmyndigheden mulighed for at kræve offentliggørelse. FR foretrækker, at europæiske institutter opererer under samme vilkår.

FR bemærker, at et eventuelt krav om offentliggørelse af gearingsmål, herunder også offentliggørelse af gearingsmål fra myndigheders side, vil være meget uhensigtsmæssigt, så længe målet ikke er færdigkalibreret.

FR kan tilslutte sig den anførte indstilling i specialudvalgsnotatet om ledelse, da den støtter synspunktet om kravenes proportionale anvendelse.

FR finder vedrørende nomineringsudvalg, at forslaget bør tydeliggøre, at der i koncerner alene skal nedsættes ét nomineringsudvalg, som værende et udvalg under moderselskabets bestyrelse.

FR finder det særdeles uhensigtsmæssigt, at der indsættes et specifikt loft vedrørende begrænsning af poster, som en person kan have samtidigt i forskellige virksomheder. FR finder det samtidig væsentligt at få præciseret, hvad der skal forstås ved "geografisk spredning" i forbindelse med kravene om, at institutterne skal tage hensyn til mangfoldighed i bestyrelsen.

FR finder det ikke hensigtsmæssigt, hvis risikostyringsfunktionen refererer direkte til bestyrelsen, hvilket forslaget ligger op til i forbindelse med tekniske bestemmelser og behandling af risici.

FR udtrykker modstand mod delt tilsynskompetence (ved væsentlige filialer), som kan resultere i tvivl om arbejdsfordeling og ansvar mv., for så vidt angår væsentlige filialer.

FR tilkendegiver om tilsynsindgreb, at det klart skal være defineret, hvornår myndighederne kan kræve, at institutterne skal tage de nødvendige skridt, FR finder i denne forbindelse ikke, at den nuværende formulering i artikel 99 i direktivet om, at et institut er "likely to breach the requirements of this directive" er et tilstrækkeligt objektive kriterium set i lyset af de øgede beføjelser, som gives til tilsynsmyndighederne.

FR finder, at bemyndigelserne til at udstede supplerende retsakter flere steder er meget vidtgående. Dette er derfor efter FR's opfattelse i strid med forordningen om oprettelse af EBA, som fastslår, at de supplerende regler skal være af teknisk karakter og ikke have politisk eller strategisk indhold. FR henviser eksempelvis til 'fit and proper' kriterier og retningslinjer om arten af administrative sanktioner og størrelsen.

Realkreditrådet (RR) er betænkelige ved, at EBA får beføjelser til at fastlægge tekniske standarder på mere end 50 områder uden en politisk be-

handling i Rådet og Parlamentet. Dette vedrører blandt andet områder, der kan få betydelige samfundsøkonomiske konsekvenser, såsom mindre institutters mulighed for at stille finansiering til rådighed til kunder. Her mener RR, at reglerne bør følge den fælles beslutningsprocedure.

RR finder det afgørende at have fleksibilitet i reglerne, således der ikke opstår tvivl om, hvorvidt det danske realkreditsystem kan videreføres i sin nuværende form under single rule book.

RR ønsker, at tab og gevinster i passiver, der opgøres til dagsværdi, som følge af ændringer i egen kreditrisiko kan fratrækkes de tilsvarende værdireguleringer af instituttets aktiver, som følge af samme ændringer i egen kreditrisiko.

RR finder det vigtigt, at reglerne for hybrid kernekapital ikke udelukker muligheden for efterfølgende opskrivning af nedskrevet hybrid kernekapital.

RR finder, at indberetning af tab på udlån med pant i fast ejendom inden for nærmere fastlagte LTV-intervaller skal tydeliggøres.

RR pointerer, at EBA's mandat for evaluering af kravene til covered bonds skal formuleres neutralt.

RR finder det vigtigt at sikre, at det fortsat vil være muligt for at institutter uden rating at stille sikkerhed for SDO'er eksempelvis i form af garantier.

RR opfordrer til, at der arbejdes for at ændre definitionen af justeret basiskapital, således at supplerende kapital kan udgøre op til 50 pct. af justeret basiskapital i relation til grænserne for store engagementer.

RR lægger vægt på, at undtagelsen fra reglerne for store engagementer også omfatter grandfathered RO'er (realkreditobligationer udstedt før 31. december 2007). RR finder, at RO'er udstedt efter 1. januar 2008 også bør være omfattet af undtagelsen. RR lægger endvidere vægt på, at der gives mulighed for at få et fradrag på indregningen af junior covered bonds (JCB'er) i opgørelsen af store engagement.

RR støtter, at den endelige definition af likvide aktiver i LCR likviditetsstandarder beslutes efter den almindelige beslutningsprocedure, og ikke, som foreslået i forslaget, af EU-Kommissionen som delegeret retsakt.

RR lægger afgørende vægt på, at realkreditobligationer ikke skal udelukkes fra at indgå i den bedste del af likviditetsbufferen. Samtidig lægger RR også vægt på, at de specificerede objektive likviditetskriterier, som skal ligge til grund for likviditetsvurderingen af aktivet, vurderes på markedsniveau. Dermed bør realkreditobligationer i Danmark vurderes under

ét, mens differentiering mellem forskellige udstedelser bør ske gennem anvendelse af hair cuts.

RR finder, at det bør være tilladt at medregne obligationer udstedt af et realkreditinstitut i likviditeten, uafhængigt af om det er koncernforbundet med banken.

RR finder det problematisk, at der foreslås indført et loft, således at likviditetsindbetalingerne rent beregningsteknisk aldrig må udgøre mere end 75 pct. af likviditetsudbetalingerne. RR anfører, at begrænsningen berører institutter, hvor der foreligger en tæt sammenhæng mellem indbetalinger og udbetalinger, så som match funding systemer. RR mener, at loftet bør fjernes, alternativt at likviditetsindbetalinger fra realkreditlån finansieret med realkreditobligationer undtages.

RR mener, at antagelsen om 50 pct. genudlån (pga. at likviditet fra udlån til ikke-finansielle kunder reduceres med 50 pct. i beregning af likviditet-sinflow) bør adresseres fra dansk side, og at der bør arbejdes for en af to muligheder. Enten skal reglen ikke være gældende for forretningsmodeller, hvor nyudlån finansieres fuldt ud ved obligationsudstedelse, såsom realkreditinstitutvirksomhed, eller alternativt skal reglen modificeres således, at det kun er afdrag på hovedstolen, som skal underlægges en antagelse om 50 pct. genudlån.

RR finder det i øvrigt uhensigtsmæssigt, at forslaget indeholder en bestemmelse om, at valutasammensætningen af likviditetsbufferen skal matche de forventede udbetalinger i hver enkelt valuta. RR anfører, at bestemmelsen er særlig uhensigtsmæssig for lande i små valutaområder, og at bestemmelsen kan svække kapitalens frie bevægelighed inden for EU.

RR finder det nødvendigt at sikre, at processen omkring review clausen for likviditetsparametrene samt en analyse af nødvendigheden af bindende NSFR-krav, bliver sendt i offentlig høring. Dette så alle involverede har mulighed for at sikre, at analysen dækker alle europæiske markeder.

RR finder det også vigtigt, at de får mulighed for detaljeret at rapportere på forskellige former for realkreditlån for at underbygge den senere analyse, som skal foretages af EBA vedrørende brugen af NSFR. Således bør rapporteringskravene til NSFR specificeres på en sådan måde, at informationerne giver mulighed for at vurdere matchfundede vs. ikke-matchfundede systemer, ligesom forskelle på udlån til beboelsejendomme og erhvervsejendomme fremgår.

RR lægger vægt på, at leverage ratio ikke indføres som bindende minimumskrav.

RR er imod, at der permanent lægges et gulv for størrelsen for tab i forbindelse med misligholdelse (LGD) på eksponeringer sikret ved pant i

fast ejendom under IRB metoden til opgørelse af kreditrisiko. RR anfører, at der ikke tidligere har været et gulv for LGD på erhvervsejendomme.

RR lægger vægt på, at der fra dansk side arbejdes for at sikre gulvkravs-beregningen til solvensskemaet efter de gældende regler.

RR finder vedrørende sanktioner, at forslaget ikke skal fastlægge bødeniveauer.

RR finder ikke, at det er hensigtsmæssigt med en kvantitativ regulering for begrænsninger på antallet af direktør og bestyrelsesposter, som medlemmer af ledelsesorganet kan varetage.

RR tilkendegiver om tilsynsindgreb, at det klart skal være defineret, hvornår der er tale om early intervention-fase (hvor myndighederne kan kræve, at institutterne skal tage de nødvendige skridt), hvorfor der skal være klarhed og objektivitet i triggeren. RR finder ikke, at "likely to" er et tilstrækkeligt objektive kriterium set i lyset af de øgede beføjelser, som gives til tilsynsmyndighederne.

Realkreditforeningen (RKF) finder, at det bør tillægges afgørende vægt i relation til definitionen af likvide aktiver, at dokumenterbart likvide real-kreditobligationer kan indgå i likviditetsbufferen. RKF er tilfredse med, at der opstilles en liste med kriterier, som siden udmøntes konkret.

RKF finder, at den endelige definition af likvide aktiver bør fastlægges efter den almindelige beslutningsprocedure i Rådet og Europa-Parlamentet.

RKF finder i relation til opgørelse af likviditetsunderskud, at opgørelses-metoden for likviditetsunderskuddet er både ulogisk og problematisk i et realkreditperspektiv. RKF uddyber dette ved, at for det første sker der en beskæring af forfaldne indbetalinger med 50 pct. (ved ikke-finansielle kunder), og for det andet er der en generel begrænsning af indbetalinger til 75 pct. af udbetalingerne. RKF finder, at dette kan skabe vanskeligheder i et system med match funding, og der bør derfor fra dansk side arbejdes for et mere logisk regelsæt, der tager hensyn til den danske realkreditmodel.

RKF finder i relation til egne obligationer, at disse bør medregnes i likviditetsbufferen.

I relation til likviditetskravet, "net-stable funding ratio", er RKF tilfredse med at der ikke træffes afgørelse om dette regelsæt nu.

RKF finder, at der mangler en overgangsbestemmelse vedr. realkreditobligationer udstedt før 2008, således disse kan behandles på lige fod med covered bonds ved opgørelse af store engagementer.

Danmarks Nationalbank (DN) lægger vægt på, at der fremadrettet kan føres makroprudentiel politik, således at lovgivningen skal tillade anvendelse af makroprudentielle instrumenter i nødvendigt omfang til at adressere systemiske risici.

DN mener, at der skal indarbejdes yderligere instrumenter, end forslagets tre makroprudentielle instrumenter. Det gælder eksempelvis instrumenter som gearing, likviditet, store engagementer og offentliggørelse.

DN finder endvidere, at nationale myndigheder skal kunne stramme niveauet for makroprudentielle instrumenter i forhold til et angivet minimums EU-niveau.

I forbindelse med fastsættelsen af den modcykliske kapitalstødpude finder DN, at de angivne indikatorer i direktivet ikke er en udtømmende liste. Ligeledes finder DN det væsentligt, at der uanset valg af indikatorer gives mulighed for, at en national myndighed kan lade et kreditinstituts eksponeringer i andre lande følge de pågældende landes buffer (frivillig gensidighed).

Forsikring & Pension (F&P) finder det generelt væsentligt, at der fra dansk side arbejdes for en præcisering af, at den regulering, der er tiltænkt med CRD IV, alene er og bliver rettet mod kreditinstitutter.

For så vidt angår ledelse, vil det efter F&P's opfattelse ikke være hensigtsmæssigt at indføre en bestemt grænse for antallet af bestyrelsesposter eller ledelseshverv, som en bestemt person kan påtage sig.

F&P's finder det afgørende, at der anvendes et proportionalitetsprincip, der tager hensyn til virksomhedens størrelse og markedsområde. F&P støtter brug af comply-or-explain regler frem for bindende regulering, der risikerer at have en u hensigtsmæssig virkning i nogle selskaber.

F&P finder det væsentligt, at der ikke sker en begrænsning af muligheden for at deltage i flere bestyrelser inden for samme koncern.

Generelt støtter F&P, at mangfoldighed i bestyrelsen kan være fremmende for virksomhedens innovation. F&P anfører dog, at spørgsmålet bør anses som et nationalt anliggende, og der ikke er begrænset til det finansielle område.

F&P finder, at det bør være op til det enkelte selskab selv at vurdere, hvorvidt det er fornuftigt og relevant at etablere et risikoudvalg.

Efter F&P's opfattelse er de foreslåede sanktionsbestemmelser meget vidtgående, og de har en udformning og et anvendelsesområde, som ligger meget fjernt fra dansk lovgivning og langvarige danske retstraditioner, samt at de på en række punkter bærer præg af hastværksarbejde med bl.a. alvorlige retssikkerhedsmæssige problemer til følge.

InvesteringsForeningsRådet (IFR) er generelt positiv over for de tiltag, der vedrører styrkelse af selskabsledelsen i finansielle virksomheder. IFR finder begrænsning på antal bestyrelsesposter lavt sat. IFR finder det vigtigt, at tilsynet får mulighed for at foretage individuel vurdering, således at begrænsningen kan overskrides. Alternativt finder IFR, at begrænsningen kan udgå af forslaget.

Dansk Industri (DI) kan generelt tilslutte sig de foreløbig danske holdninger og anførte indstillinger i specialudvalgsnotatet vedrørende CRD IV.

DI nærer en generel bekymring for, at forslaget vil få den negative konsekvens, at virksomhedernes adgang til finansiering forværres. DI savner, at der fra EU-Kommissionens side gennemføres en samlet konsekvensberegning af, hvad Basel III (som ligger til grund for CRD IV) og Solvens II (om kapitalkrav til forsikrings- og pensionselskaber) kommer til at betyde for virksomhedernes adgang til finansiering og for væksten

DI støtter, at realkreditobligationer bør kunne indgå i kreditinstitutters likviditetsopgørelse. DI er ligeledes enig i indstillingen om, at den endelige definition af likviditetsstandarden bør beslutes af Rådet og Europa-Parlamentet og ikke af EU-Kommissionen alene.

Ud fra et proportionalitetshensyn mener DI, at de foreslåede krav til finansielle virksomheders ledelse bør kunne fraviges mod, at den finansielle virksomhed redegør for, hvorfor kravene ikke er relevante. En sådan mulighed for at fravige reglerne vil i øvrigt være i tråd med, hvad der gælder om corporate governance anbefalinger generelt.

DI anfører nogle principielle bemærkninger om risikostyring og risikoudvalg. DI finder, at risikostyring er en kerneopgave for direktion og bestyrelse. DI er principielt meget kritisk indstillet over for krav om etablering af risikoudvalg under bestyrelsen. DI anfører at, et risikoudvalg kan meget vel blive en sovepude for de ansvarlige for risikostyringen, nemlig direktionen og den samlede bestyrelse.

DI anfører nogle principielle bemærkninger om begrænsningen på det antal poster et bestyrelsesmedlem kan beklæde. DI finder, at forholdet ikke egner sig til lovgivning. DI finder for det første, at det kan diskuteres, om en sådan begrænsning respekterer aktionærernes ret til at vælge netop det bestyrelsesmedlem, som de finder bedst egnet. For det andet afhænger den tid, der kræves for at varetage en bestyrelsespost betryggende, af konkrete forhold i den enkelte virksomhed og hos den enkelte person.

Danmarks Rederiforening (DR) opfordrer til, at Danmark specifikt henviser til det comply-or-explain princip, der gælder for generel dansk corporate governance regulering.

Endvidere ser DR gerne, at Danmark tager afstand fra forslaget om at etablere risikoudvalg og begrænsning af bestyrelsesposter.

DR finder muligheden for, at man kan overskride begrænsningen af antal poster efter individuel vurdering administrativ byrdefuld og uhensigtsmæssig.

Landbrug & Fødevarer (L&F) støtter overordnet set CRD IV-forslaget.

L&F finder, at det skal sikres, at 30-dages likviditetsreglen indrettes, så realkreditobligationer, der er tilstrækkeligt likvide, efter endt observationsperiode kan indgå i likviditetsreglerne på lige vilkår med eksempelvis statsobligationer.

L&F bakker op om de danske interessenter, der arbejder for, at kravene til stabil finansiering udformes, så realkreditinstitutterne også efter 2018 kan tilbyde korte rentetilpasningslån.

L&F understreger vigtigheden af, at der sammen med øgede kapitalkrav overvejes bedre fundingmuligheder for mindre lokale pengeinstitutter, da det ellers kan have negative konsekvenser.

Den danske Fondsmæglerforening har ingen bemærkninger til EU-Kommissionens forslag.

Dansk Aktionærforening (DAF) kan generelt tilslutte sig de anførte indstillinger i specialudvalgsnotatet vedrørende CRD IV. DAF finder vedrørende et forslag om nomineringsudvalg, at der i udvalget skal være en repræsentation af mindretalsaktionærer.

Advokatrådet (AR) er generelt betænkelig ved den stigende anvendelse af administrative bøder, og AR har anført, at bødestørrelsen i sig selv kan have betydning for vurderingen af, om den administrative form er rets-

sikkerhedsmæssigt forsvarlig. I det lys er AR betænkelig ved, at sanktionsreglerne efter forslaget ikke er et nationalt anliggende, da forslaget indebærer bøder af for danske forhold usædvanlig størrelse. AR opfordrer derfor til, at der i forbindelse med undersøgelserne vedrørende forbeholdet om retlige og inde forhold, foretages en fornyet vurdering af nødvendigheden af fælles sanktionsregler.

AR peger endelig på, at det efter rådets opfattelse er meget betænkeligt, hvis forordningen får den konsekvens, at der udstedes administrative bøder i en situation, hvor overtrædelsen ikke er ”objektiv konstaterbar”.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes at være lande, som ønsker Basel III-standarden fuldt implementeret i EU uden afvigelser. Der ventes samtidig også at være lande, som i højere grad arbejder for at tage højde for særlige europæiske forhold ved implementeringen af Basel III standarderne. Der ventes også at være lande, som vil presse på for adgang til nationale afvigelser fra reglerne.

Diskussionen af CRD IV på ekspertniveau blev indledt i rådets arbejdsgruppe den 29. september 2011 under ledelse af det polske formandskab. Der er planlagt møder i resten af oktober på ekspertniveau, hvorefter de nationale attachéer overtager arbejdet.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark kan overordnet set støtte formålet med forslagene. Der er tale om en central del af arbejdet med at styrke den finansielle regulering efter krisen.

I relation til likviditetsbufferen (LCR) er det afgørende, at der i tilstrækkelig grad tages hensyn til, at dokumenterbart likvide aktiver kan indgå. Det er derfor afgørende, at likviditeten for en række forskellige aktiver (herunder danske realkreditobligationer) nærmere undersøges med mulighed for indregning i den bedste del af likviditetsbufferen, hvis aktiverne er tilstrækkeligt likvide. Kommissionens forslag om at udskyde den præcise definition af LCR, indtil nærmere analyser foreligger, vurderes på denne baggrund hensigtsmæssig.

Det er dog af væsentlig betydning for Danmark, at den endelige definition af LCR besluttet af Rådet og Europa-Parlamentet i den almindelige beslutningsprocedure og ikke af Kommissionen via en delegeret retsakt, som Kommissionen foreslår. Begrundelsen herfor er, at en så afgørende vurdering bør være en politisk beslutning frem for en beslutning, som Kommissionen alene kan træffe.

Det foreslåede loft i LCR for likviditetsindregning til 75 pct. af likviditetsudstrømning kan være et problem for de danske realkreditinstitutter. Dette skyldes, at realkreditinstitutternes likviditetsind- og udstrømninger følges ad relativt tæt. Med forslaget vil der skulle holdes en større likviditetsbuffer end hidtil på grund af faldet i indregningen af likviditetsindstrømningen. I den forbindelse er der dog indskrevet et review, hvor EBA skal kigge nærmere på dette element.

Det er vurderingen, at det nuværende forslag er tilfredsstillende, for så vidt angår NSFR, da det først er i 2016, at EBA evaluerer NSFR og på den baggrund anbefaler til Kommissionen, hvorvidt og i hvilken form NSFR eventuelt skal indføres i EU fra 2018.

Med hensyn til leverage ratio går regeringen ind for offentliggørelse. Det vurderes dog ikke hensigtsmæssigt, at der bliver tale om et bindende mål.

I relation til udmåling af administrative bøder er der behov for en nærmere undersøgelse af, hvordan de foreslåede rammer vil passe ind i en dansk kontekst, idet bødebeløbet er væsentligt større end, hvad der i Danmark på nuværende tidspunkt er hjemmel til at give.

I relation til kapital er Danmark enig i, at forslaget om at indføre krav om mere og bedre kapital kan være med til sikre, at kreditinstitutterne bliver bedre i stand til at absorbere tab uden at blive insolvente. Det er dog fra dansk side vigtigt, at undtagelsesbestemmelserne for de generelle krav til egentlig kernekapital (Common Equity Tier 1 Capital) er så fleksible, at garant- og andelskapital med visse justeringer i spare- og andelskassernes vedtægter fortsat vil kunne medregnes som egentlig kernekapital.

På området for oplysningsforpligtelser vil Danmark ikke kunne opretholde kravet om offentliggørelse af institutternes solvensbehov, som reglerne er formuleret i forordningen. Danmark vil arbejde for, at det fortsat skal være muligt at kræve offentliggørelse af individuelle solvensbehov.

I forhold til oplysninger om aflønning er der en risiko for, at øvrige ansatte med en løn, der overstiger tærsklen på 1 mio. euro eller derover, kan identificeres. Dette skyldes, at Danmark allerede har indført visse oplysningsforpligtigelser i forhold til aflønning. Dette vurderes uhensigtsmæssigt.

Fra dansk side kan støttes, at der foretages en undersøgelse af området for behandling af dækkede obligationer og gerne før end i 2015. Dog bør præmisserne for undersøgelsens resultater udtrykkes mere neutralt. Hermed menes, at der i den nuværende formulering står, at det skal undersøges, om kriterierne skal gøres strammere. Det er regeringens ønske, at der står, at det skal undersøges, om kriterierne er passende.

13 Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.